

voor dat wijs besluit; want de schoolsche tucht en gestadige oefening hielpen haar den grondslag leggen tot een vrije en ongehinderde ontwikkeling van haar ingeboren gaven. Met groote liefde spreekt ze nog van haar Akademies-tijd en van de lessen van professor Dake, die haar een zoo goed en begrijpend meester was.

Na haar studie had ze het voorrecht te mogen reizen: vreemde kunst zien en vreemde natuur genieten in gezelschap harer tante. Buitenlandsche kunststeden werden bezocht, en in de musea genoot het jonge schilderesje van Hollandsche en vreemde kunst, copieerend wat haar boeide. Zoo bracht ze een copie mee naar Roeland Savery: de fijnen en fantasierijken hadden reeds vroeg haar liefde; zoo Breughel, Brouwer, Steen, Terborch.

Thuis gekomen maakt ze moeders portret: haar eerste werk ter expositie; en schildert ze de bevallige stillevens, wier eigenaardige charme de dichteres Anna Aghina zoo geestig weergaf:

*De Bijbel staat op d' oude chiffonnière;
Een deftig boek, in groen chagrijn gebonden,
Met goud bedrukt, en oud-goud op de snede. —
Een sierlijk-kleine, minlijke oude dame,
Precieuse hoedster van familiezeden
Een waarster van beminde kostbaarheden, —
Hief strakjes met gevoelig-fijne ving'ren
Róód bloedkoraal omhoog van pluize watten:
Vúúrroode bloedkoraal: twee zware bellen,
Herinn' rings-dierbaar, thans niet meer te dragen. . .
Dáár liggen ze op d' antieke chiffonnière
Nog naast het Bijbelboek met gouden snede.*

Naast de stillevens schildert ze de poppen, die stillevens zijn: bewegelooze vertooningen, geschikt en toegespitst op het delicate kleurenspeel der kostbare jurken. In de levende menschen lokt haar het stille: de verstolen weemoedigheid van den glimlach, de spottende vonk in den zinnenden blik: dat, wat bij langzaam en genegen aanzien groeit aan innigheid tusschen portretstist en geportretteerde. Ook háár liefste modellen zijn de lang- en van-nabij-gekende menschen; ze bekijkt ze zoetjes en subtiel: *de Baker*, breed en gemoedelijk onder haar neepjescornet; *Kootje* de eerzame kruier; de *Weduwe* die van beter dagen weet; de *Linnen-naaister*, bedaagd en zedig; de *Oude oom*, — een van haar mooiste teekeningen, — met zijn spotoogjes en zijn spitsen, pinteren vogelkop. Sprankelend van geest en speelsche levendigheid zijn deze portretjes, vol delicatessen van detail, van fijntastend zielsinzicht. Aan de geschilderde, zoo als van *Coba Ritsema*, van *Martha van Vloten*, geeft de kleur, de vloeiende, teedere kleur een bijzondere charme: ze zijn zoo zuiver van gelijkenis,